

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Enea/İtalya – 74912/01

Karar 17.9.2009 [BD]

Madde 6

Medeni yargılama

Madde 6–1

Mahkemeye ulaşma

Adil yargılanma

Cezaevinin yüksek gözetimli bir bölümüne nakledilmiş bir mahkûmun medeni haklarıyla ilgili bir itirazda bulunmak için mahkemeye ulaşması hakkı: *İhlal*

Olaylar: Başvurucu özellikle mafya tipi bir suç örgütüne üye olmaktan dolayı otuz yıl ağır hapis cezasına çarptırılmıştır. Ağustos 1994 tarihinde, Adalet Bakanı başvurucunun tehlikeli olmasından dolayı, bir yıl boyunca Cezaevi Yönetimi Hakkında Kanun'un mükerrer 41. maddenin 2. fıkrasında kamu düzeni ve güvenliğinin gerekli kıldığı durumlar için öngörülen özel tutukluluk rejimine tabi tutulmasına karar vermiştir. Bu karar ziyaret, faaliyet ve yazışmaların denetlenmesi konusunda çeşitli kısıtlamalar dayatıyordu. Her biri belli bir dönem için verilen on dokuz kararla özel rejimin uygulanması 2005 sonuna kadar ertelenmiştir. Başvurucu infaz hâkimliğine birçok başvuru yapmış, infaz hâkimi üç kere başvurucuya uygulanan bazı kısıtlamaların yumuşatılması kararı vermiştir. Reddedilen başvurulardan birisi bakanlık kararının uygulanma döneminin sona erdiği ve dolayısıyla başvurucunun başvurusunun incelenmesinde bir menfaati kalmadığı gerekçesine dayanıyordu. Nihayetinde Mart 2005 tarihinde, mahkeme özel rejimin kaldırılmasına ve başvurucunun, çok tehlikeli bazı mahkûmların diğer mahkûmlardan ayrı olarak tutuldukları, yüksek gözetimli bir bölüme yerleştirilmesine karar vermiştir. Bu bölüme yerleştirilme kararına itiraz edilemiyor.

Başvurucu onu tekerlekli sandalye kullanmaya mecbur eden birçok hastalığa yakalanmıştır. Haziran 2000 ile Şubat 2005 arasındaki dönemi cezaevinin özel tutukluluk rejimine tabi mahkûmlarına ayrılan tıbbi servisinde geçirmiştir. Ekim 2008 tarihinde, infaz hâkimi başvurucunun sağlık durumundan dolayı hapis cezasının infazının durdurulmasına karar vermiştir. O tarihten beridir başvuru ev hapsindedir.

Hukuk: Madde 3: Özel tutukluluk rejimi nedeniyle başvurucuya uygulanan kısıtlamalar toplumsal bir tehlike arz eden ilgilinin bağlı olduğu suç örgütüyle ilişki kurmasını engellemek için gerekliydi. Ancak infaz hâkimleri bu kısıtlamaların bazılarını yumuşatmış veya iptal etmişlerdir. Ayrıca, ulusal otoriteler, başvurucunun sağlık durumundaki gelişmeleri dikkatli

bir şekilde takip etmek, hastalıklarının ciddiyetini değerlendirmek, ona uygun tıbbi bakımda bulunmak ve gerektiğinde hastaneye yatırılmasını emretmek suretiyle, başvurucunun bedensel bütünlüğünü koruma yükümlülüklerini yerine getirmişlerdir. Böylece, başvurucunun maruz kaldığı muamele tutukluluktan kaynaklanan kaçınılmaz eziyet derecesini geçmemiştir.

Sonuç: İhlal yok (İkiye karşı on beş oyla).

Madde 6 § 1: a) *Özel tutukluluk rejiminin uygulandığı süre boyunca başvurucunun bir mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamalar hakkında:* Özel tutukluluk rejimine tabi tutulan bir mahkûm bakanlık kararının kendisine tebliğ edildiği tarihten sonra on gün içinde bu karara karşı infaz hâkimliğine başvurabilir, ancak bu başvuru bakanlık kararının yürütmesini durdurmaz. Özel tutukluluk rejiminin mahkûm hakları üzerindeki etkilerinin ciddiyeti ve bakanlık kararının süreyle sınırlı olması nedeniyle infaz hâkimliğine kararını vermesi için on günlük bir süre tanınmıştır. İnfaz hâkimliği başvurucunun başvurularından birisini başvuru tarihinden dört ay sonra bakanlık kararında öngörülen özel tutukluluk süresinin geçmiş olması nedeniyle reddetmiştir. Böylece, esas üzerinde bir karar verilmemiş olması hâkim tarafından yapılan denetimi etkisiz hale getirmiştir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

b) *Başvurucunun yüksek gözetimli bölümde kaldığı süre boyunca bir mahkemeye erişim hakkına getirilen sınırlamalar hakkında:*

i. *Kabul edilebilirlik:* Cezaeviyle ilgili nizalar prensip olarak “cezaî alanda yöneltilecek bir suçlama”nın esasıyla ilgili olmadığından, 6 § 1 maddesinin ceza kısmının uygulanması söz konusu değildir. Ancak, yüksek gözetimli bir bölümde tutulma ve bunun getirdiği kısıtlamaların hukuka uygun olup olmadığına hükmedecek yetkili bir mahkemeye erişim hakkı, 6 § 1 maddesinin medeni haklarla ilgili nizalar kısmını ilgilendirmektedir. Başvurucunun maruz kaldığını iddia ettiği kısıtlamaların büyük bir çoğunluğu Avrupa Konseyi’nin mahkûmlara tanıdığı ve Bakanlar Komitesi’nin Avrupa Cezaevi Kuralları üzerine tavsiye kararında belirtilen bir haklar bütünüyle ilgilidir. Bu tavsiye kararı hukuken üye devletler için zorlayıcı olmasa da, bu devletlerin büyük bir çoğunluğu bu kararda geçen hakların büyük bir çoğunluğunu mahkûmlara tanıyor ve bunları sınırlandıran tedbirlere karşı başvuru yolu öngörüyor. Sonuç olarak, bu olayda “hakla ilgili bir çekişmenin” varlığından bahsedebiliriz. Ayrıca başvurucunun iddia ettiği kısıtlamaların bir kısmı (örneğin ailesiyle ilişkisini ilgilendiren ve mülkiyeti üzerinde bir etkisi olanlar) kesinlikle kişisel hakları ilgilendirmekte ve dolayısıyla medeni niteliktedir. Bununla birlikte, kuşkusuz devlet cezaevinin zor koşullarında güvenlik ve düzeni sağlamak amacıyla alınacak tedbirler konusunda belli bir takdir yetkisine sahiptir. Ancak kişilerin kişisel haklarına dokunan her kısıtlama, bu kısıtlamaların nitelikleri ve doğurabilecekleri etkilerden dolayı, adli bir makam önünde itiraz konusu yapılabilinmelidir. Ancak bu yolla devletin göğüs germesi gereken cezaevi dünyasının zorunluluklarının dikkate alınması ile mahkûmların haklarının korunması arasında adil bir denge kurulabilir. Sonuç olarak, bu şikâyet, 6. maddenin hukuk kısmını ilgilendirdiği oranda, AİHS düzenlemelerinin konu bakımından yetkilerine (*ratione materiae*) girmektedir.

Sonuç: Kabul edilebilir (Bire karşı on altı oyla).

ii. *Esas:* Yüksek gözetimli bölüme yerleştirilme kararının, hukuka uygunluğunu sorgulatmak isteyen mahkûm tarafından, tek başına itiraz konusu yapılamayacağı doğru olsa da, aile üyelerinin ziyaretleri veya mahkûmun yazışmaları gibi kişisel hak sınırlandırmaları infaz

hâkimliğine yapılacak bir başvurunun konusu olabilirler. Bu olayda yüksek gözetimli bölüme yerleştirilme kararı böyle bir sınırlamayı dayatmadığından böyle bir başvuru yolu olmasaydı bile bu durum bir mahkemeye erişim hakkının ihlali sayılamazdı.

Sonuç: İhlal yok (Oybirliğiyle).

Madde 8: a) *Ağustos 1994 tarihinden Temmuz 2004 tarihine kadarki dönem* – Başvurucunun yazışmasına saygı hakkının kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi olmuştur. Ağustos 1994 tarihinden Temmuz 2004 tarihine kadar ki süre içerisinde başvurucunun yazışmalarının denetlenmesi bir yasayla öngörülmemiştir, çünkü bu olayda uygulanan yasa mahkûmların yazışmalarının denetlenmesiyle ilgili ne bir süre ne de bu tedbirleri meşrulaştıracak gerekçeleri öngörüyordu. Bunların dışında yasa yetkili makamların bu alandaki takdir yetkilerinin genişliği ve kullanım şartlarını açık bir şekilde düzenlemiyordu. AİHM demokratik bir toplumda hukukun üstünlüğü ilkesi gereği her mahkûmun azami bir korumadan yararlanma hakkı olduğuna hükmeden bir içtihat bulunduğunu ve bu olayda bu içtihattan ayrılmayı gerektirecek bir neden görmediğini belirtir.

Sonuç: İhlal (Oybirliğiyle).

b) *Sonraki dönem* – Temmuz 2004 tarihinden cezanın infazının durdurulmasına kadar ki dönemle ilgili olarak, AİHM başvuru dosyasında başvurucunun temsilcilerinin iddialarını kanıtlayacak hiçbir belgenin bulunmadığını gözlemlemekle yetinir.

Sonuç: İhlal yok (Oybirliğiyle).

Madde 41 – İhlal tespiti manevi zarar için tek başına yeterli adil tatmin oluşturmaktadır.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.